

POLITIČNI RAZGOVORI

»Prisegli smo«, je začel gospodar svoje poročilo o Žalcu in taboru, ki se je vršil preteklo nedeljo. »Prisegli smo in držali bomo: Sveta vera nam je luč in materin jezik nam je ključ do naše narodne omike! Prisegli smo, da iztrebimo iz svoje sredine »Jutro«, »Domovino« in »Kmetijski list« do zadnjega izvoda. Prisegli smo, da gremo od moža do moža, od hiše do hiše, kljub delu, ki ga imamo, pa povemo: Boga in duhovnika ni nihče še tako sramotil, kakor je to storil liberalen tisk te dni, ko je smešil Kristusovo trpljenje in delo našega voditelja dr. Korošca. Prisegli smo in to držimo!«

Dvignili so se vsi navzoči, ki niso bili v Žalcu in so izjavili: »Tudi mi prisegamo danes z vami! Mera je polna! Dovolj je bilo tega sramotnja! Ni nas in našega voditelja sramotil Srb in ne Hrvat, sramoti in blati ga slovenski liberalni tisk! Prisegamo tudi mi, da bomo iztrebili te liste vse do zadnjega! Tako ali tako! Bomo!«

Nato se je razvil daljši razgovor o tem, kako bodo to naredili. Po končanem razgovoru o tem predmetu je pa načel znanec poseben razgovor: »Ali pod Zagreb ali pod Beograd!«

»Kam greste raje«, je vprašal svoje znanca. »Ali pod Zagreb ali pa pod Beograd? Srb nas hoče pod Beograd in Hrvat nas hoče pod Zagreb! Kam torej?«

»Hrvat nas hoče pod Zagreb«, so začeli izpraševati možje. »Torej naši demokrati in radičevci nas hočejo uslužiti Zagrebu?«

»Da«, je dejal gospodar, »to je ravno ona nesramnost teh ljudi, da vpijejo po svobodi, pa nam pripravljajo sužnost! Pod Hrvate nas hočejo spraviti! Slovenci smo jim ničla, smo jim le hribovski Hrvat in nas hočejo odirati še bolj kot nas je Beograd! — Imamo že nekaj skupnih ustanov. Recimo za delavstvo. V Zagrebu je sedež osrednjih uradov. Milijsone plačujemo v Zagreb. Ali mislite, da nam kaj vračajo? Slabši so kot Srbi v tem oziru!«

»Tega pa že ne«, so ugovarjali vsi po vrsti. »Kdo pa je najbolj inteligen ten narod v državi? Ali ne mi Slovenci? Pa da bi ravno mi morali biti pokorni drugim?«

»Ne, možje«, je dejal gospodar, »mi tega nočemo! Priznamo Srbu svobodo in jo priznamo Hrvatom, zahtevamo pa jo tudi za sebe! In to proti Radičevim načrtom. Zato mi kliče mo: Slovenijo — Slovencem! Ne Srbom in ne Hrvatom, ampak Slovencem! Svobodo hočemo! Na Slovenskem hočemo biti Slovenci gospodarji!«

Zupan je vstal in je rekel: »Možje, ali naj nas res teden za tednom pozivajo, da očistimo svoje občine najgršega blata, nesramnih listov, ki blatijo naš narod in našega voditelja, pa tudi nas same! Dovolj je tega!

Prisega, položena v Žalcu, veže nas vse! Vsi na delo! Oni, ki so nas svoj čas prodali s centralistično ustavo Beogradu, nas ne smejo sedaj preslepiti in usužnjiti Zagrebu! Zato ven iz naše občine s temi časopisi! Kar smo preje sklenili, bomo izvršili, kar smo prisegli, bomo držali!«

Možje so vstali in si podali roke. Bomo! Pri Bogu, bomo!«

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

General Hadžič sestavlja vlado. Kralj gre do skrajnosti in hoče ustreči Hrvatom, kar je le mogoče. Zato je na njihovo svoječasno zahtevo, da naj sestavi vlado general, da bodo tako vlado podpirali, res naročil generalu Hadžiču, da sestavi vlado.

Pribičević zoper nevtralnno vlado! General Hadžič je poklical k sebi voditelje posameznih strank, če bi podpirale njegovo vlado. Naša stranka je izjavila, da bo to odločila šele potem, ko bo videla, kakšne načrte bo imela vlada. Pribičević pa je bil v razgovoru s Hadžičem zoper tako vlado. Najpreje so jo zahtevali, zdaj je nočejo! To postopanje Pribičevića je zelo čudno vplivalo na politične kroge in je tudi dvor razočaralo.

Težave s sestavljanjem vlade. General Hadžič si je celi teden prizadeval, kako bi bolje sestavil vlado. Hotel jo je sestaviti iz samih strokovnjakov. Tudi Slovenci bi bili v njej. So pa imenovali celo vrsto ljudi, tako da ni bilo misliti, da se to resno smatra.

Napad na vodjo policije v Beogradu. V pisarno vodje policije Laziča je vstopil v petek mlad človek in izročil Laziču neke spise. Ko je ta spise pregledoval, ga je tujec obstrelil v glavo. Nato pa je pomeril še nase, vstrelil trikrat v sebe in oba sta obležala v pisarni. Dr. Korošec je takoj po napadu prihitel v pisarno. Oba ranjenca so prepeljali v bolnico. Lazič ni nevarno ranjen, dočim pa se je napadalec hudo ranil in bo težko ozdravel. V njegovem klobuku so našli zašito pismo, v katerem ga nekdo poziva, da naj ta napad izvrši in potem sebe ustrelji. Če pa se ne bode ustrelil, da ga bo dotični počakal in ga bo sam ustrelil. Napadalec je macedonski razbojnik. Gre za maščevanje za uboj generala macedonskih upornikov, Protogerova.

V DRUGIH DRŽAVAH.

General Protogerov ubit. V Sofiji, glavnem mestu Bolgarske, se je zgodil zločin, ki je velikega političnega pomena za Balkan. Na ulici ob dveh ponoči je bil ustreljen general Protogerov, vodja onih, ki so hoteli Macedonijo odtrgati od naše države. Ker je bil Protogerov v prepiru z nekaterimi svojimi ljudmi, se sumi, da so ga ti njegovi osebni sovražniki umorili. Prav zlobna pa je notica, da je bil umor naročen iz Jugoslavije. Tudi napad na Laziča, ki je s tem v

zvezi, je zadel na napačen naslov. Če bode pa sedaj v Macedoniji večji mir, se ne ve. Najnovejša sumnja pa kaže na Italijo, kateri se Protogerov ni hotel podati za hlapca in je stal na stališču, da je Macedonija macedonska in ne italijanska.

Sovraštvo Italiji proglašajo vse one države, ki so zaradi Nobilejevega poleta na severni tečaj izgubile svoje najboljše može. Italija je hotela ta polet samo za reklamo za fašizem, zdaj pa je doživela polom, kakor že zlepa ne.

Italija je škodoželjna naši državi in upa, da bo iz opora v notranji politiki tudi zase kaj izbila. Toda ta škodoželjnost ji bo že minila!

Venizelos — gospodar Grške. Znova se je pojavil Venizelos na Grškem in zopet je gospodar položaja. Kdo ve, če bo imel dovolj močno roko. Sovražnikov ima dosti!

Trgovska pogodba med Jugoslavijo in Avstrijo je bil predmet razgovora v avstrijski skupščini. Avstrijci so zopet znali zaščititi svoje kmetijstvo. Nikakor pa se ne more reči, da je ta zaščita za malega kmeta v Avstriji dobra. Dejansko je zaščiten le veleposestnik. Delavstvo je s tem nezadovoljno. Jugoslavija, ki razmeroma precej posebno goveje živine v Avstrijo izvažajo, bo s tem prizadeta. V celoti bo pa ostala pogodba približno v isti obliki kot dosedaj.

Mir na Kitajskem. Štirje vodilni generali so se zmenili, da ponehajo z domačo vojsko in pošljejo tujim državam obvestilo, da se jim v kitajske zadeve ni treba prav nič vmešavati! Posebno je ta nastop naperjen proti Japonski, ki je že mislila, da je gospodarica Kitajske. Saj je prav, da je mir!

Za svetovni mir delo napreduje! Vedno več držav se priglaja za Kellogov predlog, da tudi narodi in države svoje spore urede pred sodiščem, kakor morata to storiti dva človeka, ki sta v sporu. Prav pa bi bilo, da bi se države ne le izjavile za ta načrt, ampak da bi ga tudi uresničile in se nehale oboroževati!

ZA NEDELJO

Človek in denar.

Denar je, ki hoče nekako obvladati vse današnje življenje. Kdor ga ima v izobilju, velja za srečnega, kdor ga nima, se čuti zapostavljenega, denar je, ki ga tako željno išče toliko človeških src. Kristus pa zavzema napram denarju, premoženju drugačno stališče. Proglasil je: »Blagor ubogim v duhu«, nad bogatini pa je izrekel svoj »gorje«. Radi teh besed današnji denarja tako pohlepni svet odklanja Kristusovo vero, češ, da je tuja vsakdanjemu življenju, da se ž njo ne da živeti, ker obsoja in prepoveduje denar in premoženje.

Seveda tudi ta očitke proti Kristusu veri ne drži. Res da je Kristus izrekel nad premoženjem svojo obsodbo, a ta obsodba velja prvič one-

mu premoženju, ki je bilo pridobljeno na nepravni način. Pred 450 leti je prinesel nek Indijec v Benetke dijamant, ki so ga cenili na 14 milijonov Din radi modre barve, v kateri se je lesketal. Pa je bilo nekaj posebnega s tem dijamantom. Vsakemu svojemu lastniku je prinesel nesrečo. Prvi je umrl na kugi, zadnji pa se je z usodnim dijamantom vred potopil dne 16. aprila 1912 na velikem parniku »Titanic«. Tako usodno utegne postati za človeka sploh vsako premoženje. Ko človek začne preveč hlepeti po premoženju, ko se ga začne preveč oklepajati, začne postajati nesrečna njegova duša, začne postajati kakor zastrupljena, postaja neznačajna, skvarjena, dokler nazadnje čisto ne propade, propade za večno. Sv. apostol Pavel pravi: »Kateri hočejo postati bogati, se zapletejo v zanjke satanove in vržejo dobro vest od sebe.« Kakor iz življenja so te besede! Kolikokrat postane človek radi denarja nepošten, nekrščanski pri svojem delu, pri svoji obrti, pri svojih kupčijah, pri vsakem svojem koraku. Kako ljudje ravno radi denarja prestopajo vse božje zapovedi od prve do desete! To je potem ona lakamnost, ona pohlepnost po denarju, ki jo sv. pismo čisto po pravici imenuje malikovalstvo, ker se radi denarja človek ne zmeni več za Boga in njegove zapovedi, temveč napravi denar za svojega malika, za svojega boga. To je potem oni denar, ono premoženje, nad katerim je Kristus izrekel svoj »gorje«. In ga je izrekel po pravici! Saj se človek, ki je svoj denar dobil na tak način, ne more zveličati. Če Kristus pravi, da ni rešitve, dokler človek ne poplača zadnjega vinarja, kako naj se zveliča človek, ki ima na svoji vesti krivične tisoče, dokler vsega ne popravi. Zato pa je lahko rekel Kristus, da lažje pojde kamela skozi šivankino uho, kakor pa bogatin skozi nebeška vrata. Velja o takem premoženju Kristusovo »gorje« tudi zato, ker tako premoženje nima obstanka. Tako je zapretil takemu krivičnemu premoženju Bog že v stari zavezi in pregovor tudi pravi, da krivično premoženje redkokedaj pride do tretjega dediča. Življenje, ki je napravilo ta pregovor, izpričuje skoro vsak dan njegovo resničnost.

Obsoja Kristus drugič ono premoženje, ki ga človek rabi na nepravni način. Nek nemški mladinski list je pred kratkim priobčil dvoje poročil s pripombo »brez razlage«. Prvo poročilo se glasi: »List »Uha«, ki izhaja v 100.000 izvodih, je razpisal vprašanje, kaka sredstva rabijo ženske za svojo lepoto. Prišlo je na to vprašanje vse polno odgovorov. Ena pravi: »Jaz rabim za lase surova jajca, za čelo in obraz oljčno olje. Druga piše: Jaz si namažem obraz na tanko z beljakovino, katero mi moj mož posuši s pahljačo. Nato pride še ena plast beljakovine, ki si jo izmijem s svežo smetano in oljem. In tako podobno se glasijo ti odgovori naprej.« Drugo poročilo pa je: »V hiši Kraljevičeva ulica št. 8 so našli včeraj za-

strupljeno s plinom 37letnega trgovskega nastavljenca H. B., njegovo 34letno ženo in 15letno hčerko. Kakor je razvidno iz pisma, ki ga je zapustil H. B., so vsi trije šli v smrt sporazumno radi velike bede, v kateri so zadnji čas živeli.« Kaj ne, pretresljiva slika človeške otopelosti in neusmiljenosti. Žalibog, da se ta slika danes tolikokrat ponavlja. Na eni strani se razsipa denar za nespamet, se rabi za strast, razuzdanost, za nezmernost, da se od nje kvari in uničuje človeško zdravje, na drugi strani pa je revščina, da od nje ljudje hirajo in umirajo. To vporabo premoženja je Kristus obsodil in tudi označil njeno usodo, ko je povedal priliko o bogatinu, ki se je oblačil v škrlat in tančico ter se je vsak dan imenitno gostil, in o ubogem Lazarju, ki je ležal pred bogatinovimi vrati, pa še drobtin od njegove mize ni dobil in je na koncu pristavil: »Prigodilo se je, da je bogatin umrl in bil pokopan v ognjeno morje.« Kakor je Kristus obsodil one, ki denar, premoženje razsipavajo za greh in strast in čezmerno uživanje, tako je pa še tudi obsodil one, ki so zaljubljeni v svoj denar, ki imajo denar samo za to, da se nad njim veselijo, da se ž njim bahajo in ponašajo. Povedal je priliko o možu, ki mu je polje bogato obrodilo, pa si je napravil nove velike žitnice in se je veselil svojega bogastva, pa se mu reče: »Neumnež, še to noč bodo tirjali tvojo dušo od tebe, in čigavo bo, kar si si pripravil?« Da, to je obsodil Kristus. Po Kristuovi volji naj bi, kakor vse drugo na svetu, bil tudi denar tisti, ki naj bi nam bil pripomoček za srečno zveličanje. Zato govori Kristus, da naj si s krivičnim mamonom pridobimo prijateljev, ki nas vzamejo v večno prebivališče. Da, prav pridobljeno in prav rabljeno premoženje naj bi nam bilo ključ do nebeških vrat.

Vzглядno! Na Francoskem, kjer se je posebno kmečko in delavsko ljudstvo odtujilo Cerkvi in veri in kjer duhovniki ne morejo dobiti pristopa v delavske vrste, so se organizirali delavci sami, da svoje zapeljane tovariše zopet pridobijo za Kristusa. Pretečeni mesec so imeli ti novodobni apostoli v nekem pariškem predmestju svoje letno zborovanje. Bilo je na tem zborovanju 1200 mladih delavcev, ki opravljajo med svojimi tovariši to plemenito delo.

Evharistično življenje na Poljskem. Od 15. do 18. junija t. l. so imeli v Lvovu velik evharistični kongres, ki je potekel zelo sijajno. Udeležili so se ga kardinal Hlond, dva nadškofa in osem škofov ter ogromne množice ljudstva. Tekom letošnjega leta mislijo obhajati taka zborovanja po vsem Poljskem, da bi se verniki tem bolj oklenili Kristusa, ki v najsvetejšem zakramentu živi med nami.

Prestopi v katoliško Cerkev. Škof v Vilni je pred kratkim sprejel v katoliško Cerkev precej znatno število pravoslavnih duhovnikov. Eden od njih, o. Paznik, je prestopil v katol.

Cerkev s celo svojo župnijo. To je v škofiji Vilna že deseti slučaj, da se je vrnila v Cerkev cela župnija. — V Rimu pa je bil sprejet v kat. Cerkev mlad Japonec, dijak v zavodu svete Cecilije. Pri sprejemu prvega japonskega škofa Hayasakija je bil še pogan, pa je vendar sodeloval pri petju in je tako lepo pel Ave Maria, da je kardinal Bossum rekel: »Kdor zna tako lepo peti Mariji v čast, mora postati katoličan.« To se je sedaj po enem letu zgodilo. Papež sam je sprejel mladega Japonca v razgovor in mu podelil krasen rožnivenec.

Trgovinska pogodba z Avstrijo.

Z avstrijsko republiko je naša država sklenila trgovinsko pogodbo 1. 1925. V naslednjih dveh letih je Avstrija s posebnimi zakoni sklenila avtonomni carinski tarif, kojega glavni značaj je ta, da zaščituje avstrijsko poljedelstvo, da torej povišuje uvozno carino na poljedelske pridelke, na živino, meso, žito itd. Ko se je letos morala obnoviti trgovinska pogodba naše države z Avstrijo, je avstrijska država zahtevala, da mora nova pogodba vpoštevati novi avstrijski carinski tarif iz leta 1926 in 1. 1927. Pogajanja o tej stvari so bila težka in dolgotrajna. Počela so že v novembru lanskega leta, pa ni moglo priti do sporazuma. Zastopniki naše države so zahtevali, da se uvozne carine na poljedelske produkte ne smejo povišati, zastopniki Avstrije pa so zahtevali uveljavljenje z avstrijskimi zakoni povišanih uvoznih carin. V juniju letošnjega leta so se ta pogajanja nadaljevala. Prišlo je do sporazuma in dne 9. julija je bila podpisana revidirana trgovinska pogodba med zastopniki Jugoslavije in Avstrije.

Carinske postavke.

V naslednjem objavljamo najvažnejše postavke nove pogodbe in sicer v zlatih kronah — v oklepajih so carinske postavke prejšnje pogodbe —: pšenica, rž, oves 2 (—); moka 5; klavna živina 8.50, 10 (5); plemenska 50 (—); mlada živina 35 (—); mesne svinje, žive 18 (9); mrzlokrvni konji 130, 75 (60, 30); mast in slanina 10 (3.80); goveje meso, sveže 23 (12); prasičje meso v kosih 30 (12); ostalo svinjsko meso razen zaklanih mastnih svinj 26 (12); pripravljeno meso 45.50 (20); klobase brez salam po vrednosti 34, 74.50, 94.50 (20).

Avstrija je pristala na sledeča povišanja naših uvoznih carin: rastlinska mast 49 (29), ogljikova kislina tekoča 12.50 (10), zavojni papir 14 (10), tiskovni papir satiniran 17 (16), žica neobdelana nad 0.5 mm 12.50—14.50 (12), osi 27 (25), kladiva 25, 35 (19, 30), lopate, grablje in motike 27, 32 (29, 30), vijaki 50, 70 (28), žičniki neobdelani 23 (19, 39), okovice iz železa 40, 50 (35, 45), ključavnice 52 (46), blagajne nad 100 kg 52 (45, 40), izdelki iz kovnega železa 22 do 56 (17—40), tiskarske črke 50 (40), niklasti